
Advies aan het college

Datum vergadering 29 april 2021 en 27 mei 2021 – finalisatie per e-mail op 7 juni 2021

aanwezige leden

Effectieve leden:

Gom Saldien (voorzitter), Bram Wyers, Johan Lambrechts, Els Ryckx, , Marianne Antonsen, Jo De Clercq, Sofie Andriesen, Leen Maes, Danny Naenen (land- en tuinbouw), Robert Vermetten (Voka voor werkgevers/zelfstandigen), Frank Adriaensen (milieu/natuur)

Plaatsvervangers:

Joost Cuyckens, Eddy Van de Velde, Ortwin Speybrouck, Roel De Ryck, Mark Thijs, Christophe Blassieux, Robert Van de Laar (werknemers), Henri Moretus (milieu/natuur)

Secretaris:

Ingrid Lambrechts – secretariaat GECORO

onderwerp

Advies mbt omgevingsvergunningsaanvraag voor het vellen van hoogstambomen – Reynald Moretus Plantin de Bouchout - Holleweg `dreef`

De volledige beukendreef (laatste aanplant ca.1921) bestaat uit twee delen, één van 4 en één van 5 rijen, van respectievelijk 2 private eigenaars (bomen op privaat eigendom). Alleen deel 1 maakt deel uit van de voorliggende aanvraag. In één deel ligt centraal een asfaltweg genaamd 'Holleweg'. De verharde private weg met openbaar karakter is eigendom van de gemeente, de bomen zijn van eigenaar 1, de heer Moretus Plantin de Bouchout. Onderdeel van:

- Beschermd cultuurhistorisch landschap 'Domein Hof van Boechout: park' (15 maart 1977).

Toestand en historische situering

- Omvallende bomen bij stormweer (zestal over een periode van zes jaar. In totaal ontbreken reeds 19 exemplaren in het gedeelte van eigenaar 1, onderwerp van deze aanvraag).
- De eigenaar signaleert een direct potentieel gevaar door een beperkt aantal bomen die dicht bij de aanpalende huizen staan en daar potentieel voor grote schade zouden kunnen zorgen.
- Problematiek is gekend bij beuken (gekenmerkt door zwammen, schimmels, rotte takken,...). Dit door onoordeelkundige aanleg van wegenis (verharding plaatselijk tot op 1.5m van stam), aanleg nutsleidingen ('50-60 een NAVO leiding en waterleiding in jaren '80). Beuken zijn gevoelig voor wijzigingen aan hun standplaats.
- Takbreuk vermoedelijk door droogtestress (recente problematiek bij oude beuken door lange perioden van droogte).

- Domino-effect door deze uitval: meer windvang door vrijkomen, meer beuken vallen om. Ook zonnebrand op de stam. Beuken maken op latere leeftijd minder snel takken aan ter bescherming van de stam.
- Gevolg 1: Aansprakelijkheid bij incidenten bij de dreef van eigenaar 1. Aanmaningen van de gemeente naar de eigenaar voor het 'onderhoud' van de dreef. De gemeente sluit hedendaags bij stormweer de dreef af, maar de aanpalende huizen blijven een moeilijk in te schatten potentieel risico.
- Gewijzigde wetgeving bij gastransportleidingen. Vroeger was de afstand van 2m tot de leiding voldoende. Nu is een afstand van 3m voldoende. De NAVO is bezorgd dat de omvallende bomen (windworp) lekkage kunnen veroorzaken.
- Gevolg 2: Aanmaningen van NAVO naar de private eigenaars tot 'onderhoud' van de dreef. Tussen de 14 en 19 bomen binnen de 3m zone van de leiding bij eigenaar 1. De facto kappen of snoeien van deze bomen. Met wederom mogelijk het domino-effect; meer windvang en zonnebrand bij de overblijvende beuken.
- Officieus overleg tussen het Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE), het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), de gemeente, advocaten, de NAVO...
 - Procederen tegen de NAVO is juridisch mogelijk: te onderzoeken. Dan is het verleggen van de pijplijn juridisch afdwingbaar. Advocaten raden een onderhandelde oplossing aan. Het is een uiterst complexe situatie: regelgevingen uit verschillende beleidsdomeinen kruisen elkaar en dat geeft het geheel weinig kans op slagen.
 - Het betreft een vrij oude leiding en de NAVO is bezig deze op enkele plekken te vervangen. Er zijn ook precedentes met leidingen die verlegd zijn.
 - De NAVO kan kappen vrijgesteld laten uitvoeren (volgens vrijstellingsbesluit maar daar is discussie over. Clash met beschermingsbesluit).
 - Kappen kan voor ANB en AOE. AOE heeft een heraanplant geadviseerd. In het finaal advies van ANB wordt het volgende vermeld: "Uit dit terreinbezoek blijkt dat de VTA-analyses als dusdanig naar behoren werden uitgevoerd en een relevante steekproef zijn voor de gehele dreef. Meer zelfs, op basis van het terreinbezoek werd vastgesteld dat wij - rekening houdende met mogelijke risico's op (menselijke en materiële) schade - de vitaliteit van een aantal bomen lager inschatten dan als aangegeven in de betreffende VTA¹-analyses." EN "Op basis van deze gegevens schatten wij dat het aantal risicobomen (die best dienen weggenomen worden) ongeveer 1/4de bedraagt van de dreef. Vanuit dreefbeheer wordt in principe als maatstaf ca 1/3de genomen om tot integrale velling over te gaan. Het gaat hier echter om een richtinggevend cijfer, waarbij volgende redenen vastgesteld worden waarom in casu van dit richtinggevend cijfer ons inziens kan afgeweken worden. ..."
- Eigenaar Moretus Plantin de Bouchout heeft een **omgevingsvergunning ingediend voor het kappen van bomen en een vegetatiewijziging:**
 - Motivatie dat meer dan 30% is aangetast met een afwijking, gesteund door advies van ANB.
 - Beknopte VTA's over een gering aantal bomen werd toegevoegd. De GECORO is van mening dat op basis van

¹ VTA: Visual Tree Assessment

deze alleen moeilijk een oordeel kan geveld worden over de toestand van de gehele dreef. Een specialist terzake die één van de aangehaalde VTA studie opmaakte (boomverzorging Ropers vertegenwoordigd door Kenneth Ropers) stelt dat zijn verslag niet voldoende aanleiding geeft voor de volledige kap van de dreef. In een schrijven distantieert hij er zich expliciet van en pleit hij ondubbelzinnig voor het behoud." De dreef is gezond en kan nog ettelijke jaren mee ".

- De impact op vleermuizen werd als beperkt beoordeeld door een expert. Enkele potentiële vleermuisholen werden bij dit onderzoek ook al preventief afgedekt.

- Kap en heraanplant met wintereik worden binnen de lopende aanvraag gunstig geadviseerd door AOE en ANB. Belangrijk om op te merken is dat AOE enkel gunstig adviseert vanwege mogelijke kap door de NAVO leiding.

Detailering advies

Na bespreking in besloten vergadering formuleert de GECORO volgend advies.

Negatief advies met volgende aandachtspunten:

De GECORO stelt dat een algemeen kader voor de toekomst van de dreef onontbeerlijk is. Hierbij moet de dreef als geheel bekeken worden en moet bij voorkeur een visie op lange termijn worden uitgewerkt met inbegrip van de historische tracés. Dit alvorens ingrepen in te plannen voor enig deel van de dreef, waarvan de omgevingsvergunningaanvraag deel van Holleweg – Moretus Plantin de Bouchout - dus een deel van uitmaakt. Mogelijks zal een kap en verjonging van de dreef onderdeel gaan uitmaken van de conclusies van dit beheersplan. Maar het is enkel in dit kader breed verantwoordbaar.

De GECORO adviseert om:

Een erfgoedbeheerplan in samenspraak met de verschillende partijen te laten opmaken. Dergelijk erfgoedbeheerplan kan zorgen voor een breed gedragen langetermijnvisie voor de dreef. De GECORO suggereert een erfgoedbeheerplan gelet op de geldende bescherming. Dit beheerplan dient een advies van ANB te bevatten.

Volgende deelaspecten zijn mee te nemen in dit beheerplan (niet-limiterende opsomming):

- Beleving van inwoners van Boechout : (geleide ?) doorwaadbaarheid staat voorop.
- Economische haalbaarheid.
- Historisch aspect en erfgoedwaarde.
- Verschillende beheerpartijen: gemeente, inwoners eigenaars, NAVO, Pidpa, ANB en AOE met hun bijhorende tijdslijn.
- Toegankelijkheid van verschillende woningen, velden: een alternatieve toegang dan de Holleweg dient overwogen te worden.
- Eventueel herstel van het historisch tracé richting Provinciesteenweg.
- Diversifiëren soorten bomen (duurzamer).
- Biologische diversiteit van fauna en flora in de onderbegroeiing.

- Klimatologische aanpassingen (opwarming, droogte, verandering klimaat).
- CO2 captatie.
- Waterbeheer en infiltratie.

Gezien de status van de dreef onmiskenbaar aandacht vereist, maar geen hoogdringendheid kan worden vastgesteld (mits de eventueel nodige korte-termijn veiligheidsingrepen) is er nog voldoende tijd voor een algemeen plan (zie oa brief van boomverzorging Ropers). GECORO wijst ook op het belang van regelmatige veteranensnoei van de bomen om vallende takken te minimaliseren en windvang te verminderen. Er bestaan ook, in geval van acuut gevaar voor passanten en omwonenden, procedures om dit terdege aan te pakken in afwachting van een beheerplan.

Binnen het erfgoedbeheerplan kunnen dan het standpunt van de NAVO en een eventuele reactie hierop verder onderzocht worden. Gezien het verdeeld eigenaarschap en complexiteit is de GECORO van mening dat de gemeente dit erfgoedbeheerplan best initieert.

Indien het college van burgemeester en schepenen beslist om de kap en heraanplanting te vergunnen adviseert de GECORO om:

1. Plantmaat voorgesteld door ANB aan te houden vooral met het oog op een lange termijn groeivoordeel van een 'kleinere' aanplant.
2. Grotere plantgaten te voorzien dan als momenteel wordt voorzien en aangevraagd (minimum van 2m bij 2m en een plantgatverbetering van 4m³/boom rijpe teelaarde en het plaatsen van wortelgelijdende platen langs boordsteen).

Namens de GECORO

Voorzitter

Ingrid Lambrechts
Secretariaat GECORO

Gorn Saldien
voorzitter